

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼ė¼

7/3548 Gk 13

Sayı : E-56020453-610-683-2829/5517
Konu : Yazılı soru önergesi

28.10.2024

T¼RKIYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 05/09/2023 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1277520 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Diyarbakır Milletvekili Serhat Eren tarafından Bakanlığımıza yneltiğ yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3548 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, T¼rkiye B¼y¼k Millet Meclisi İt¼z¼ė¼n¼n 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap iliŐikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

Sayı : E-56020453-610-683-3443/6418
Konu : Yazılı soru önergesi

2.8 / 02/2024

Sayın Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3548 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklulara karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede, ceza infaz kurumları; yargı denetimi kapsamında 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri; idari denetim kapsamında Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri; sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan izleme kurulları; idari özerkliğe sahip kurumların denetimi kapsamında 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu uyarınca kurulan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu; parlamento denetimi kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri; uluslararası denetim kapsamında Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolü (OPCAT), 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından düzenli aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleriyle ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular veya sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adlî ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine tevessül edilmektedir.

II- A) Ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaş gibi tüm sağlık hizmetlerinden tıbbî gereklilik çerçevesinde ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Devletin teminatı altında ve ücretsizdir. Hükümlü ve tutukluların beden ve ruh sağlığının korunması ve hastalıklarının tanısı için ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

B) Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara ilişkin sağlık koşullarının düzenlenmesi ve sağlık hizmetine erişimin daha da etkili ve verimli hale gelebilmesi için 30/04/2009 tarihli Sağlık Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı Arasında Ceza İnfaz Kurumlarındaki Sağlık Hizmetlerinin Düzenlenmesi Hakkında Protokol ve 26/01/2017 tarihli Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları Arasında Düzenlenen Protokol hükümleri dikkate alınarak her türlü çalışma ve düzenleme yapılmaktadır.

III- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Zorlayıcı araçların kullanılması" kenar başlıklı 50. maddesi ile 28/3/2020 tarihli ve 2324 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmeliğin "Zorlayıcı araçların kullanılması" kenar başlıklı 123. maddesinde; hiçbir hâlde zincir ve demire vurmanın tedbir olarak uygulanmayacağı, kelepçe ve bedensel hareketleri kısıtlayıcı araçların, çocuk hükümlüler hariç olmak üzere, yetkili makamın önüne getirildiğinde çıkarılmak kaydıyla, sevk ve nakil sırasında kaçmayı önlemek için kullanılabilmesi,

B) Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yönetmeliğinin "Mülki görevlerin esasları" kenar başlıklı 11. maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde, jandarmanın ceza infaz kurumlarının dış korumalarını sağlayıcı önlemlerini almakla, tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakilleriyle muhafazalarını sağlamakla görevli olduğu; "Sevk ve nakil sırasında alınacak önlemler" kenar başlıklı 34. maddesinde, tutuklu ve hükümlülerin sevk ve nakli sırasında kaçmalarını önlemek için sağlığa zarar vermeyecek gerekli bütün önlemlerin alınacağı,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

Bu kapsamda, hükümlü ve tutukluların sevk veya nakli sırasında kaçmalarını önlemek amacıyla kelepçe takılması, sevk edilenin koluna girilmesi, yeterli sayıda personel ile etrafında çember oluşturulması gibi hükümlü ve tutuklunun sağlığına zarar vermeyecek şekilde gerekli önlemler alınmakta, ceza infaz kurumlarında hiçbir hükümlü ve tutukluya keyfi davranışta bulunulmamaktadır.

IV- Süreli veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı, 5275 sayılı Kanunun 62. maddesinde düzenlenmiş olup, maddenin birinci fıkrasında hükümlünün, mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla süreli ve süresiz yayınlardan bedelini ödeyerek yararlanma hakkına sahip olduğu; ikinci fıkrasında resmî kurumlar, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile mahkemelerce yasaklanmamış olması koşuluyla, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar ve kamu yararına çalışan dernekler tarafından çıkartılan gazete, kitap ve basılı yayınların, hükümlülere ücretsiz olarak ve serbestçe verileceği; eğitim ve öğretimine devam eden hükümlülerin ders kitaplarının denetime tâbi tutulamayacağı; üçüncü fıkrasında kurum disiplinini, düzenini veya güvenliğini bozan ya da tehlikeye düşüren, hükümlülerin iyileştirilmesi amacına ulaşmayı zorlaştıran yahut müstehcen haber, yazı, fotoğraf ve yorumları kapsayan hiçbir yayının hükümlüye verilmeyeceği; dördüncü fıkrasında ilan ve reklamın geçici süreyle kesilmesi hâli dışında Basın İlan Kurumu aracılığıyla resmî ilan ve reklam yayınlama hakkı bulunmayan gazetelerin, ceza infaz kurumuna kabul edilmeyeceği, yabancı dilde yayımlanmış gazete ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

dergilerin ceza infaz kurumuna kabul edilmesinde Adalet Bakanlığının yetkili olduğu,

Hükümlerine yer verildiği malûmlarıdır.

V- A) 5275 sayılı Kanunun "Hükümlünün beslenmesi" kenar başlıklı 72. maddesinin birinci fıkrasında, hükümlüye Adalet ve Sağlık bakanlıklarınca birlikte belirlenecek kalori esasına göre, sağlıklı ve güçlü kalması için nitelik ve nicelik olarak besleyici, sağlık koşullarına uygun, makul çeşitlilikte, yaş, sağlık, çalıştığı işin özelliği, dinî ve kültürel gerekleri göz önünde tutularak besin verileceği ve içme suyu sağlanacağı,

B) Hükümlü ve Tutuklular ile Ceza İnfaz Kurumları Personelinin İaşe Yönetmeliğinin;

1- "Devlet tarafından iâşe edilecek kişiler" kenar başlıklı 4. maddesinin üçüncü fıkrasında, görevi başında bulunan personelin, hükümlü ve tutuklu ile aynı şekilde iâşe edileceği, personel için özel yemek veya tabldot çıkarılamayacağı, günlük olarak mahkeme veya hastaneye sevk olan hükümlü ve tutuklular ile sevkte görevli memurların, kurumda bulunmadığı öğünler için kumanya verileceği; dördüncü fıkrasında, görev başında bulunan personel, kurumlara staj için gelenler, eğitim-öğretim, kültürel ve sportif faaliyetler ile görevlendirilen görevliler ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından görevlendirilen personel, eğitim merkezlerinde eğitim görenler ya da ceza infaz kurumunda mevcut olan hükümlü ve tutukluların, hangi öğünlerde kurumda hazırsa o öğüne ait iâşe miktarından yararlanacakları, ancak, günlük iâşe miktarının içinde kalmak koşulu ile gece vardiyasında görev yapan personele kumanya verileceği; yedinci fıkrasında, çocuk hükümlü ve tutuklular ile kurumda annesiyle birlikte kalan çocuklara, süt emziren anneler ve hamilelere durumlarına uygun ve Bakanlıkça belirlenen tutarda gıda verileceği,

2- "Günlük iâşe miktarı" kenar başlıklı 5. maddesinde, günlük iâşe miktarının, Sağlık Bakanlığı ile birlikte belirlenen günlük kalori ihtiyacı ve bütçe imkânları da değerlendirilerek saptanan tutar olduğu,

3- "Hastaların iâşe edilmesi" kenar başlıklı 9. maddesinin birinci fıkrasında, hasta hükümlü ve tutukluya, diyetisyen veya hekimlerin belirleyeceği besinlerin verileceği; ikinci fıkrasında, inancı gereği veya vegan, vejeteryan türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların taleplerinin, iâşe miktarı ile sınırlı kalmak üzere karşılanacağı,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlarıdır.

Bakanlığımız ve Sağlık Bakanlığı tarafından bir kişi için günlük kalori ihtiyacı ortalama 2300 kalori olarak belirlendiğinden, hasta hükümlü ve tutuklulara, diyetisyen veya hekimlerin belirleyeceği besinler bu ölçülerde verilmektedir. Öte yandan, inancı gereği veya vegan, vejeteryan türü özel bir beslenme şekline sahip hükümlü ve tutukluların talepleri de azami ölçüde karşılanmaktadır.

VI- 5275 sayılı Kanunun "Hükümlünün radyo, televizyon yayınları ile internet olanaklarından yararlanma hakkı" kenar başlıklı 67. maddesinin birinci fıkrasında, ceza infaz kurumlarında merkezî yayın sistemi bulunduğu takdirde bu sisteme bağlı olarak hükümlünün radyo ve televizyon yayınlarını izleme hakkına sahip olduğu; ikinci fıkrasında, merkezî yayın sistemi bulunmayan kurumlarda, yararlı olmayan yayınların izlenmesini ve dinlenmesini engelleyecek önlemler alınmak suretiyle bağımsız anten kullanılarak televizyon ve radyo izlenmesine ve dinlenmesine izin verileceği, bu cihazların, bedelinin hükümlü tarafından ödenmesi koşuluyla hükümlü adına kurumca satın alınacağı, her ne biçimde olursa olsun dışarıdan gelenler tarafından getirilen radyo, televizyon ve bilgisayarların kuruma alınmayacağı; üçüncü fıkrasında, kapalı ve açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde ancak, eğitim ve iyileştirme programları çerçevesinde kurum yönetimine

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Mevzuat Genel M¼d¼rl¼đ¼

belirlenen yerlerde g¼rsel ve işitsel eğitim araç ve gereçlerinin kullanımına izin verilebileceği, eğitim ve iyileştirme programları gerekli kıldığı takdirde denetim altında internetten yararlanılabileceği, h¼k¼ml¼n¼n odasında bilgisayar bulunduramayacağı, ancak Adalet Bakanlığının uygun g¼rmesi h¼linde eğitim ve k¼lt¼rel amaçlı olarak bilgisayarın ceza infaz kurumuna alınmasına izin verilebileceği; d¼rd¼nc¼ fıkrasında, bu hakların tehlikeli h¼lde bulunan veya ¼rg¼t mensubu h¼k¼ml¼ler bakımından kısıtlanabileceği h¼k¼mlerinin yer aldığı m¼lumlardır.

VII- "Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil İşlemleri ve Diğer H¼k¼mler" konulu, 22/01/2007 tarihli ve 45/1 Nolu Genelgenin "Ortak Etkinlikler" başlıklı ¼¼nc¼ B¼l¼m¼n¼n 13. maddesinde, g¼venlik bakımından tehlike yaratmadığı ¼lde, idare ve g¼zlem kurulu tarafından belirlenen istekli h¼k¼ml¼ ve tutukluların, 10 kişiyi aşmayacak gruplar h¼linde ve idarenin g¼zetiminde, açık g¼r¼ř alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aşmamak ¼zere sohbet amacıyla bir araya getirilebileceği, bu faaliyetin hafta içerisinde açık g¼r¼ř, avukat ve ziyaretçi g¼r¼řlerini aksatmayacak Şekilde yaptırılacağı belirtilmiştir.

VIII- Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen 19/09/2023 tarihli cevapta;

A) Diyarbakır 1 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda 1 aile hekimi, 1 diş hekimi ve 1 hemşirenin g¼rev yaptığı,

B) Kurumda kantin için satın alınan ¼r¼n ve malzemelerin, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa g¼re Őeffaf ve rekabetçi koşullarda temin edilerek Muayene Kabul Komisyonu tarafından tek tek incelendiği, h¼k¼ml¼ ve tutukluların belirlenen kantin g¼nlerinde alışverişlerini yapabildikleri,

¼lkemizdeki t¼m ceza infaz kurumlarında olduğu gibi anılan Kurumda da konsinye satış sisteminin uygulandığı, aynı ¼r¼n ya da ¼r¼n grubunda birden çok markanın satışa sunulabileceği, ¼r¼n fiyatlarının t¼m kantinlerde aynı olduğu, kantinde bulunmayan ¼r¼nlerin talep edilmesi halinde ve uygun g¼r¼ld¼đ¼ takdirde diş kantin aracılığıyla temin edilerek tutuklu veya h¼k¼ml¼ye teslim edildiği,

C) Kurumda elektrikli eşyaların bulundurulmasının, Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Y¼netmeliđin 9. maddesi h¼k¼mlerine g¼re m¼mk¼n olduğu, Kurum kantininde vantilat¼r satışının yapıldığı ancak g¼venlik nedeniyle klima satışının yapılmadığı,

) Kurumlarda t¼m iç ve işlemlerin mevzuat h¼k¼mlerine uygun olarak y¼r¼t¼ld¼đ¼,

D) Soru ¼nergesinde belirtilen aksi y¼ndeki iddiaların gerçeği yansıtmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Yılmaz TUNÇ
Bakan

